

ESKİ HARFLİ ÇOCUK DERGİLERİNDEN RESİMLİ DÜNYA DERGİSİ*

İlker Ozan YILDIRIM

Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı,
ilkerozanyildirim@gmail.com

Orcid ID: 0000-0001-5497-1505

Hasan ŞENER

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü, hasan.sener@hbv.edu.tr

Orcid ID: 0000-0002-5825-8034

Makale Geliş Tarihi: 03.03.2021 **Makale Kabul Tarihi:** 18.04.2021

Makale Türü: Olgu Sunumu

Atıf: Yıldırım, İ.O. & Şener, H. (2021). Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (47), 69-91

Öz

Çocuk edebiyatı ve dergiciliği ülkemizde dünyaya nazaran geç ortaya çıkmış bir alandır. Hem bu sebeple hem de tarih boyunca ülkemizde yaşanan başka gelişmeler sebebiyle özellikle çocuk dergiciliği diğer süreli yayınlara kıyaslanacak olursa ağır ilerleyen bir gelişme süreci göstermiştir. Bu alanda yapılan çalışmalar da aynı şekilde az sayıda ve yetersiz kalmıştır. Bu çalışma, çocuk dergiciliğimizin Cumhuriyet sonrası örneklerinden olan Resimli Dünya dergisinin günümüze kazandırılmasını amaçlamaktadır. Bu doğrultuda Resimli Dünya dergisinin çocuk dergisi sıfatıyla çıkmış olan yirmi bir sayısının metinleri, dergide buldukları şekilde (karikatürlerle birlikte), buldukları sıra itibarıyla ve devrin yazım kuralları korunarak aktarılmıştır. Daha sonra ortaya çıkan metinlerden yola çıkılarak derginin genel hatları ortaya konmuştur. Tartışma kısmında derginin içeriği, görsel öğelerine çocuklara yönelik dili eleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk dergisi, Resimli Dünya, çocuk edebiyatı, Türkçe eğitimi

ONE OF THE CHILD MAGAZINES WRITTEN WITH OTTOMAN ALPHABET, RESİMLİ DÜNYA

Abstract

Children's literature and magazine publishing is a field that emerged late in our country compared to the world. For this reason, and due to other developments in our country throughout history, especially children's magazine publishing has

* Bu makale, araştırmacının "Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi" isimli yüksek lisans tezi çalışmasından oluşturulmuştur.

shown a slow development process when compared to other periodicals. Studies in this field have likewise been few and inadequate. This study aims to bring the magazine Resimli Dünya, which is one of the post-Republic examples of our children's journalism, to the present day. In this direction, the texts of the twenty-one issue of Resimli Dünya magazine, published as a children's magazine, were transferred as they were in the magazine (together with cartoons), in the order in which they were found and by preserving the spelling rules of the period. The general lines of the journal have been presented based on the texts that came out later. In the discussion part, the content of the journal, its visual elements and its language for children were criticized.

Keywords: *Child magazine, Resimli Dünya, child literature, Turkish education*

Giriş

Türkiye’de çocuklara yönelik süreli yayınların ortaya çıkmasına zemin hazırlayan çocuk edebiyatımızın tarihi gelişimi, Batı kaynaklı bir başlangıca sahiptir. Sözlü edebiyatta her ne kadar çocuklar için masal, ninni, bilmece gibi türlerin örnekleri bulunsa da yazılı edebiyatta çocuklara yönelik eserlerin ortaya çıkmasında Batı’da yaşanan toplumsal değişimlerin ülkemizdeki yansımaları etkili olmuştur. Avrupa’da 17. yüzyıl başlarında çocukların ve çocukluğun yetişkin bireylerden farklı gereksinimlerinin olduğu bilincinin oluşmasıyla birlikte çocuk edebiyatının doğduğu söylenebilir (Tüfekçi, 2014:4). Bu başlangıcın temelinde çocuğun büyüklerden daha özel bir birey olduğu ve kendine özgü okuma ihtiyaçları olduğu düşüncesi yer almaktadır. Bu temel düşünce çerçevesinde çocuk edebiyatının gelişiminin çocuk eğitiminin gelişimiyle paralel olduğu, eğitim alanındaki gelişmelerin toplumu çocuk edebiyatına yönlendirdiği söylenebilir (Temizyürek vd., 2016:18). Avrupa’da gelişen düşüncelerin Osmanlı’ya ulaşması ve uygulanması ise biraz daha zaman alacaktır.

Çocuklara yönelik ilk yazılı eserlerde çocuklara terbiye ve öğüt verme amacı gözlenmektedir. Yazılı çocuk edebiyatımızın bilinen ilk örneği olarak, Nâbi'nin oğlu için öğütler vermek amacıyla yazdığı Hayriye adlı eseri kabul edilmektedir. Eser mesnevi türünde olup 1701 yılında Halep’te kaleme alınmıştır. Sümbülzâde Vehbi'nin Lütfiye-i Vehbi (1791) adlı mesnevisi de yine çocuklara nasihatler verme amacıyla olan bir başka eserdir. Vehbi, oğlu Lutfullah’a verdiği öğütlerle bütün çocuklara ders vermeyi amaçlamaktadır. Her ne kadar amaçları çocuklara seslenmek olsa da eserlerdeki dil ve içerik çocuklara uygun değildir. Dolayısıyla bugünkü anlamda çocuk edebiyatı kapsamında yazıldıklarını söylemek mümkün değildir. Kayserili Doktor Rüştü tarafından yazılan ilk Türkçe alfabe kitabı (elifba) Nuhbetü'l-Etfal (1859), çocuklar için yazılmış, çocuklara uygun bir dil kullanan metinler içermektedir. Eserde “Mide ile Azaların Hikâyesi”, “Kabak ile Köylünün Hikâyesi”, “Deryaya Giden Balığın Hikâyesi”, “İnce Kamış ile Ulu Ağacın Hikâyesi”, “Karıncı ile Ağustos Böceğinin Hikâyesi”, “Kuzu ile Bir Kelp Hikâyesi”, “Kedi ile Farelerin Hikâyesi” gibi nasihatler içeren kısa öyküler bulunmaktadır (Baş, 2006:54).

Osmanlı'da tam anlamıyla çocuklar için kaleme alınan çocuk edebiyatı eserlerinin ortaya çıkışı, Tanzimat Dönemi ile birlikte başlamıştır. Bu ilk dönem eserler yabancı eserlerin çevirilerinden oluşmaktadırlar. Batı menşeli pek çok eser Türk okuyucusuna kazandırılmıştır. Özellikle Şinasi, Recaizade Mahmut Ekrem, Ahmet Mithat Efendi, Muallim Naci gibi dönemin önemli yazarları tarafından Fransızcadan çeviriler ve kendi yazdıkları fabl türünde bazı eserler çocuk edebiyatımız için ilk önemli eserler arasındadırlar (Şirin, 2000:83). Klasik eserlerin çocuk edebiyatının oluşmasında büyük bir yeri vardır. Bu ve benzeri çeviriler sayesinde klasik eserler dilimize kazandırılmıştır. Bu çevirilerden ilki Tercüme-i Telemak'tır. Fenelon'un Telemak adlı eserini 1862 yılında Türkçe'ye aktaran Yusuf Kamil Paşa'dır. Telemak değer aktarımı açısından zengin, eğitici bir eserdir. Cemil Meriç Telemak için bir romandan çok bir ahlak kitabı, daha doğrusu bir siyasetname olduğunu ve Fenelon'un öyküyü bir araç olarak kullandığını belirtmiştir (Erbay, 2014:174). Daniel Defoe'nun Robinson Crusoe adlı eseri de farklı yazarlarca çevirisi yapılan popüler bir eserdir. Ahmet Lutfi ve Şemsettin Sami gibi pek çok yazar tarafından çevirisi yapılan eser, hayal gücü ve macera öğelerinin bolca bulunduğu bir eserdir. Bu yönüyle çocukların ilgisini cezp etmiştir. Hayalperestlik ve maceranın çeviri çocuk klasiklerinin ilk eserlerinde sıkça yer aldığı gözlenmektedir. Jules Verne tarafından yazılan "Dünyanın Merkezine Yolculuk" (1883) ve "Beş Hafta Balonla Seyahat" (1887) eserlerinin Mehmet Emin'in çevirileri ile ülkemiz çocuklarının okuması mümkün olmuştur. Mahmut Nedim'in çevirisini yaptığı, "Jonathan Swift'in Gülliver'in Gezileri" (1872) ve Ohannes Gukasyan tarafından çevrilen "Kaptan Hatras'ın Sergüzeşti" (1878) yine macera ve hayal öğelerinin hakim olduğu ilk çevirilerdendir. Tanzimat Döneminden II. Meşrutiyet'e kadar olan dönem çocuk edebiyatı için oldukça önemli bir zaman dilimi olmuştur. Bu dönemin çocuk edebiyatı açısından en önemli kazanımı ise çocuk dergileri olmuştur.

Çocuk Dergiciliğinin Gelişimi

Dünyada çocuk dergiciliğinin ortaya çıkışı 18. yüzyılın ortalarına rastlamaktadır. Bu tarihlerde İngiltere'de ortaya çıkan çocuk dergilerinden John Newberry tarafından çıkarılan "The Lilliputian Magazine" (1752) bir yıl kadar yayımlanmıştır (Şimşek, 2002:265). Yine İngiltere'de 19. yüzyıl ortalarında başka çocuk dergilerinin de ortaya çıktığı görülmüştür. Bunlardan "The Boy's Own Magazine" (1879) yüksek sayılarda satışlara ulaşmış, başarılı bir dergi olarak örnek gösterilebilir. Dergi ilk yılının sonunda haftalık iki yüz bin adet satış sayısına ulaşmıştır (Noakes, 2004:1). İlerleyen yıllarda Fransa ve Amerika'da da çocuk dergiciliğinin ilerlediği görülür. "The Children's Magazine" (1789) Amerika'da yayınlanan ilk çocuk dergisi olmakla birlikte uzun soluklu olmamıştır. Bu dergiyi takip eden diğer yayınlarsa şekil ve içerik açısından oldukça ilerleme göstermişlerdir. 19. yüzyıl ortalarında da bu ilerlemenin sürdüğü gözlenmiştir (Yılar vd., 2010:48). "The Riverside Magazine (1867)" adlı dergide, ilk kez Andersen'in masallarından çevirilere yer verilmiştir. 1865-1873 yılları arasında aylık yayın yapan "Our Young Folks" adlı dergi yüksek tirajı ve güçlü görsel öğeleriyle Amerikan çocuk

Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi

dergiciliğinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur (Parris, 2003:25). “St. Nicholas Magazine” ve “Harper’s Young People” dergileri Mark Twain ve Jack London gibi önemli yazarların katkılarıyla bu derginin başarısını devam ettirmişlerdir (Öğüt, 2006:2).

Türkiye’de çocuk dergiciliğinin başladığı tarih olarak 15 Ekim 1869 görülür. Bu tarihte yayımlanmaya başlayan “Mümeyyiz” dergisi ilk Türkçe çocuk dergisi olarak kabul edilmektedir. Haftalık olarak çıkan dergi, aynı isimdeki bir gazetenin eki olarak yayım hayatına dahil olmuştur. İçerik açısından hikayeler, okuyucu mektupları ve bilgilendirici yazılar barındıran dergi için Selim Nüzhet Gerçek (1931:51) şöyle demiştir:

“Çocuklara mahsus Mümeyyiz’in münderecatı çok terbiyevidir. Gazete çocukları daha ziyade alakadar etmek, gözlerine çarpmak için her defasında bir başka renkli kağıt üzerine basıldı. İptidaları oldukça rağbet görerek dört sahife basılırken bazen sekiz sayfa basılmaya başladı. Gazetenin sahipleri altıncı nüshasında birçok tecrübe ettiklerini fakat mahalle mektebi talebesinin bu gazeteyi layığı ile okuyamadıklarını gördüklerinden istifade temini için çare aradıklarını yazdılar. Ve bu maksada erişmek için aynı gazeteyi biri hurufat biri de taşbasması ve harekeli olarak neşrettiler.”

Kırk dokuz sayı yayımlanan derginin yayıncısı Sıtkı Efendi’dir. Dönemin çocuk dergilerindeki temel amaçlardan olan ahlaki değerlerin eğitimi ve çocukların terbiyesi, Mümeyyiz’in ilk sayısındaki şu ifadelerle anlatılmaktadır:

“Bu hâlde maksûdumuz, ancak birinci derecede müstehak-ı hizmet olan çocuklara haftada bir defa; yani Cuma günleri işbu gazeteyi çıkarmak ve hüsn-i ahlâk u terbiyeye vütahsil-i ma’ârif ü kemâlât-ı insâniyeye dâir büyüklerimizimizin te’lifâtında gördüğümüz bahsleri çocukların anlayabileceği ibârelerle yazmaktır.”(İnan, 2016:314)

Mümeyyiz’in ardından “Hazine-i Etfal”ve Mehmet Efendi’nin çıkardığı “Sadakat” (1875) dergileri çocuk dergiciliğinde boy göstermiştir. Hazine-i Etfal’in günümüze ulaşan tek sayısının üzerinde ilk çıkış tarihi ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Dergideki reklamı bulunan bir kitabın (Dafni ve Kloe Hikaye-i Taaşukları, 1873) ve bir süreli yayının (Çekmece, 1873) yayım tarihlerine bakılacak olursa Hazine-i Etfal’in yayım tarihinin de 1873 olduğu sonucuna varılabilir (Okay, 1999:37-38). “Sadakat” ise 23 Nisan 1875 tarihinde yaptığı ilk baskıyı müteakip altı sayıdan sonra “Etfal” adını almış ve on altı sayı kadar da bu isimle devam etmiştir.1875’te yayına başlayan “Ayine” hem çocuk hem de kadınlara hitap etmeye çalışan bir dergi olmuştur. Bu dönem dergilerinde özellikle anneleri de okuyucu kitlesine çekme çabası sıkça görülmektedir. Benzer bir durum Aile (1880) dergisinde de gözlenmektedir. Dergi kapağında bulunan “Aileye, yani kadınlara, çocuklara ve ev işlerine müteallik mebâhis-i mütenevviayı câmi mecmuadır” yazısı da bunu göstermektedir. “Bahçe”, “Çocuklara Kiraat”, “Vasita-i Terakki” ve “Çocuklara Arkadaş” dergileri de benzer biçimde hem çocukların okuması hem de ebeveynlerin çocuk eğitimi konusunda bilgi edinmesini amaç edinmiş dergilerdir.

Tanzimat Dönemi dergilerinin bir diğer ilgi çekici özelliği ise eğlendirici niteliklerinin yanında özellikle eğitici değerin vurgulanmasıdır. Çocuk ve aileye dair dergilerin birçoğunun kapağında, okuyucuya o derginin eğitim açısından önemi vurgulanmıştır. Dergi kapaklarında sıkça rastlanan “Çocukların tezyid-i malumât ve tehzib-i ahlâk etmelerine hâdim musavver risâle (Çocuk Duygusu)”, “Çocuklar için çalışır, iki perşembede bir çıkar, çocukların fikirlerinin açılmasına yardım eder (Çocuk Dünyası)” benzeri ifadeler bunlara örnektir. Buradan anlaşılan şu ki dönemin çocuk dergiciliğinde didaktik anlayışın etkisi büyüktür. “Çocuklara Mahsus Gazete” eski harfli çocuk dergileri içerisinde en uzun ömürlü olanıdır. “Zükûr ve inâs etfal-i vatanın tehzib-i ahlâkına ve malûmatına hâdim olarak haftalık çıkar ve her şeyden bahseder Osmanlı gazetesidir” şeklinde kendini tanıtan dergi, 1896 yılında yayıma başlamış ve 1903 yılına kadar sürdürmüştür. Onunla aynı yılda yayım hayatına başlayan “Çocuklara Rehber” ise Ahmet Mithat Efendi tarafından Selanik’te ortaya çıkmıştır. Yine bu dergide de çocuk eğitime yönelik olma özelliği vurgulanmış ve “Etfâl-i zükûr ve inâsın tehzibi ahlâk ve tevsî-i malûmatına hâdim haftalık risaledir” ifadesi kapakta yerini almıştır. Osmanlı’nın son dönemlerinde ise dergilerde çocukların gerçek ilgilerine dikkat edildiği, resim ve karikatürlere daha çok yer verildiği görülür. Özellikle dergi kapaklarında bulunan “resimli” ya da “musavver” ibaresi yine sık kullanılan, okuyucuyu cezp etmeye yönelik bir harekettir. Bunda gelişen baskı teknolojisinin de payı vardır. 20. yüzyıl başlarından Harf Devrimi’ne kadar çıkan çocuk dergileri tarih sırasıyla şunlardır: Çocuk Bahçesi (1905), Musavver Küçük Osmanlı (1909), Mekteplilere Arkadaş (1910), Çocuk Dünyası (1913-1918), Ciddi Karagöz (1913), Çocuk Yurdu (1913), Mektepli (1913), Talebe Defteri (1913-1918), Çocuk Duygusu (1913-1914), Türk Yavrusu (1913), Çocuklar Alemi (1913), Kırlangıç (1913), Çocuk Bahçesi (1914), Çocuk Dostu (1914), Mini Mini (1914), Küçükler Gazetesi (1918), Hür Çocuk (1918), Haftalık Çocuk Gazetesi (1919), Lane (1919-1920), Hacıyatmaz (1920), Bizim Mecmua (1922-1927), Yeni Yol (1923-1926), Musavver Çocuk Postası (1923), Çıtı Pıtı (1923), Çanta (1924), Haftalık Resimli Gazetemiz (1924), Resimli Dünya (1924-1925), Sevimli Mecmua (1925), Mektepliler Âlemi (1925) Türk Çocuğu (1926-1928), Çocuk Dünyası (1926-1927), Çocuk Yıldızı (1927) (Okay, 1999). Harf Devrimi’nden sonra çocuk dergi ve gazetelerinde gözle görülür bir artış olmuştur. Eğitim seferberliği neticesinde artan ilk ve ortaokullarda okuyan çocukların eğitiminde, şüphesiz bu dergilerin de etkisi olmuştur. Bu dergilerden pek çoğu uzun süre kesintisiz yayım yapamamıştır. Bazıları ise günümüze kadar süregelmiştir. Bu dergilere örnek olarak “Doğan Kardeş”, “Çocuk ve Yuva”, “Çocuk Yuvası”, “Afacan” ve “Arkadaş” dergilerini verebiliriz.

Çocuk Gazete ve Dergilerinin Taşınması Gereken Özellikler

Türkiye’de çocuk dergileri ile ilgili çalışmaların diğer çocuk edebiyatı ürünleri araştırmalarına göre daha geç başladığı görülmektedir. Çocuk dergileri üzerine ilk kapsamlı çalışma Kür (1991) tarafından yapılmıştır. 2000’li yıllardan itibaren ise daha çok araştırmancının bu alanla ilgilendiği görülmektedir. Bu araştırmalarda çocuk dergilerinde bulunması gereken özelliklere de sıkça değinilmektedir. Yapılan

çalışmalar ve çocuk edebiyatı eserlerinin genel olarak sahip olması gereken nitelikler doğrultusunda, çocuk gazete ve dergilerinde şu özelliklerin bulunması gerektiği ileri sürülebilir:

Çocuk edebiyatı ürünleri içerisinde çocuk dergilerinin kendine has bir özelliği vardır ki bu da belli bir süre zarfında sürekli çıkması ve güncel olmasıdır. Bu sayede çocuk dergileri, çocuklar için özel olarak oluşturulmuş bir iletişim aracı olma özelliğini haiz olurlar. Güncel haberler, yazılar gibi iletişim öğelerinin sahip olması gereken en önemli özellik gelişim dönemine uygunluk olmaktadır. İçerikte çocuğun zihinsel, ruhsal ve fiziksel gelişiminin dikkate alındığı, güncel bilgilerin yer aldığı metinlerin bulunması gereklidir. Bilim ve teknolojinin ilerlemesi ile ilgili bilgiler verilerek çocukların hayal dünyaları geliştirilmelidir (Yalçın ve Aytaş, 2010:236-237). Ele alınan güncel konuların aynı zamanda gerçeğe uygun olması da gerekmektedir.

Metinlerde evrensel değerler, yurt ve insan sevgisi gibi konular yer almalıdır. Karamsarlık, şiddet ve nefrete yöneltebilecek metinler bulunmamalıdır. Çocuk dünya ve insanlık üzerine düşünmeye ve empati kurmaya teşvik edilmelidir.

Çocuk dergilerinin çocuğu güncel hayatla etkileşime sokmasının yanı sıra eğlendirici niteliğe de sahip olması gerekmektedir. Çocukların okuma becerisi kazanması hususunda önemli bir yere sahip olan edebi zevk, eğlendirici metinler aracılığıyla çocuklara kandırılmalıdır. Dergilerin bilgi verme özelliğinin yanında edebi niteliklerinin de yeterli olması gerekmektedir (Gürel, Temizyürek ve Şahbaz, 2007:38).

Çocukların dergiyle doğrudan iletişim kurabilmesi, iletişim becerileri ve özgüven gelişimi açısından da gerekli bir özelliktir. Bu sebeple derginin çocuklardan gelecek mektup, e-posta gibi iletişim organlarına duyarsız kalmaması gerekir. Bu amaçla çocuklardan gelecek yazılar için ayrı bir köşe oluşturulabilmeli (Yalçın ve Aytaş, 2010:237). Burada onlardan gelen sorulara cevap verilebilir yahut çocukların gönderdiği şiir, hikaye gibi çeşitli yazılar yayımlanabilir.

Bilmece ve bulmaca gibi çocuğun başarı duygusunu geliştirecek ve aynı zamanda zihinsel gelişime de katkı da bulunacak öğeler de dergilerde yer almalıdır. Bu bilmece ve bulmacaların zorlukları çocuğun gelişim dönemine uygun ayarlanmalıdır. Çocuğun sıkılmayacağı kadar zor, yorulup bıkmayacağı kadar kolay olmaları gerekir ki çocuk başarı duygusunu yakalayabilsin.

Dergilerin baskı kalitesi ve biçimi de hitap ettiği kitleye, yaş grubuna uygun olmalıdır. Okumayı zorlaştıracak baskı şekillerinden kaçınılmalıdır. Bununla beraber sayfa düzeni, fotoğraflar, grafik ve resimler çocuklar için ilgi çekici olmalıdır. Bunların algılanışı açısından bir engel bulunmamalı, resimler ve fotoğraflar anlaşılır olmalıdır. Dergide yer alan fotoğrafların dergideki haberleri daha anlaşılır hale getirmesi gerekir. Gereğinden fazla ve yanlış fotoğraf, resim kullanımından kaçınılmalıdır (Oğuzkan, 2010:353). Daha küçük yaşlarda ise resim açısından daha zengin bir dergicilik gerekecektir. Aynı zamanda bu resimlerin metnin tamamlayıcısı ve açıklayıcısı olması gerekmektedir (Güleç ve Geçgel, 2006:172). Çocuk metni

resimle birlikte daha açık şekilde anlayabilmeli ve aynı zamanda resimden görsel bir zevk duymalıdır.

Dergilerde satır aralıkları ve yazı büyüklükleri de okumayı zorlaştırmayacak şekilde olmalıdır. Derginin hitap ettiği yaşa göre yazı büyüklüğü ayarlanmalıdır. Yazıların yer aldığı sayfalarda ise mat kağıt tercih edilmeli, gözü yormayacak yazı ve zemin renkleri seçilmelidir. Ayrıca renklerin taşıdığı duygu değerleri de işe koşulabilir. Sıcak renkler olarak tabir edilen kırmızı, sarı ve turuncu renkler canlı bir sahneyi anlatan metinle birlikte kullanılırsa metnin etkisi daha da artacaktır.

Kullanılan dil ve anlatım çocuğun anlayabileceği kadar sade ve duru bir söyleyişe sahip olmalıdır. Bununla birlikte sanatsal ve edebi bir zenginliğe de sahip olmalıdır. Türkçenin en iyi kullanımının dergilerde yer alması, örnek teşkil etmesi önemlidir. Çocuk dergiciliğinin başlı başına bir uğraş alanı olduğunu bilerek, özen göstererek ortaya konacak yapıtlarda söz dağarcığının da yeterli seviyede olması gereklidir. Çocukları hayata hazırlama ve dünya hakkında bilgi verme amaçlı olan yazılarda farklı uğraş alanlarından bahsedilmesi gerekir. Böylece çocuk önündeki seçenekleri tartabilecek, dünyadaki farklı meslek ve uzmanlıkların farkına varacaktır. Bunların dışında çocuk dergileri, çocukların boş vakitleri için uygun uğraşlar da içermelidir. Çocukları zihinsel ve fiziksel becerilerine katkıda bulunacak bu tip uğraşlardan haberdar etmek dergilerin eğitsel bir vazifesidir.

Çocuk dergilerinin günümüzde ne durumda olduğunu gösteren çalışmaların yanı sıra, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ortaya çıkan dergilerin taşıdığı özelliklerin ne olduğunu ortaya koyan çalışmalar da bir yol göstericidir. Harf devrimi öncesi çıkan Resimli Dünya Dergisi de bahsi geçen özelliklerin belirlenmesinde ve şimdiyle geçmiş arasında bir kıyas yapma açısından önemli bir örnektir. Süreli yayın tarihimizde gölgede kalmış pek çok yayının gün yüzüne çıkarılması, günümüz edebiyat araştırmacıları açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmada Resimli Dünya Dergisi'nin 1924-1925 yılları arasında çıkan 21 sayısındaki metinlerin sahip olduğu özelliklerin günümüz çocuk edebiyatına kazandırılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Problem Cümlesi: Eski harfli çocuk dergilerinden Resimli Dünya, Türk çocuk dergiciliği açısından ne gibi özellikler taşımaktadır?

Sınırlılıklar: Bu çalışmada eski harfli çocuk dergileri içerisinde sadece Resimli Dünya dergisinin basılan toplam yirmi bir sayısı ele alınmıştır.

Araştırma Modeli: Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Resimli Dünya dergisinin eski harflerle çıkmış olan yirmi bir sayısı ele alındığı için bu yöntem tercih edilmiştir. Tarama modeli, "geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlenmeyi amaçlayan ve araştırmaya konu olan birey, olay ya da nesneyi kendi koşulları içerisinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışan araştırma modelidir" (Karasar, 2007:77).

Evren ve Örneklem: Bu çalışmanın evreni eski harfli çocuk dergileri, örnekleme ise 1924 yılında Arap alfabesiyle basılan Resimli Dünya Dergisi'ndeki metinlerdir.

Verilerin Toplanması: Çalışmada Resimli Dünya Dergisi'nin 1924-1925 yılları arasında çocuk dergisi tarzında yayınlanan 21 sayısında bulunan metinler, araştırmacılar tarafından okunmuş ve veri çözümlemesi için gerekli yerlerde notlar alınmıştır.

Veri Çözümlemesi: Araştırmada okunan metinlerin analizi için doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme metinlerin veri kaynağı olarak kullanıldığı bir analiz yöntemidir. Metinlerden elde edilen veriler, araştırmacının acemi olduğu hallerde bile kusursuz bir veri kaynağı olabilmektedir (Siverman, 2018:378). Metinler oldukça büyük veri zenginliğine sahip ve diğer veri kaynaklarına göre çoğunlukla daha erişilebilir bir durumdadırlar. Metinsel veriler kolay ulaşılabirlikleriyle veri analizine erken başlamayı da sağlarlar.

Bulgular

Resimli Dünya Dergisi üzerine yapılmış, birisi araştırmacılara ait olmak üzere üç adet yüksek lisans tezi bulunmaktadır (Yıldırım, 2013, Süzgün, 2013 ve Ergin, 2014). Resimli Dünya ilk sayısını 4 Aralık 1924 tarihinde neşretmiştir. Toplam yirmi bir sayı çıkan derginin yayım müdürü Orhan Seyfi Orhon'dur. Derginin ilk sayısında kapakta, çıktığı zamanın kışa denk gelmesiyle de ilgili olan, kızak kayan çocuklar resmedilmiştir. Resim altına sakarlıkla yere düşen çocuğun arkadaşlarına bilerek düştüğü izlenimini vermek için söylediği "Düşen Çocuk – (Arkadaşlarına) Nasıl, ayağımda kızaklar yok mu imiş, inandınız mı? (4 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 1, s. 1)" yazısı konulmuştur.

Kapaktaki diğer bir ibare ise derginin fiyatıdır. Fiyat "Fiyatı her yerde (5) kuruştur" şeklinde belirtilmiştir ve bu ifade diğer yirmi bir sayıda da değişmemiştir. Haftalık olarak yayımlanan dergide her kapakta, üstte ortalanmış bir şekilde "Resimli Dünya" logosu bulunmaktadır. Ortasında bir dünya olan bu logo derginin dünyadan bolca haberler veren genel içeriği ile de uyumludur. Derginin yayım şekliyle ilgili bilgiler ise ikinci sayfada yer almaktadır:

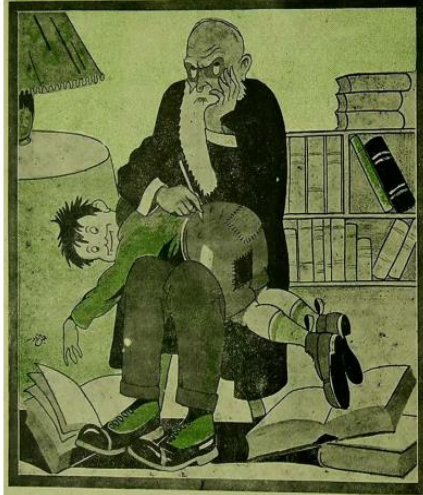
"Haftalık fennî, edebî, terbiyevî, mizahî çocuk gazetesi / Perşembe günleri neşrolunur / İdarehanesi: Babıali Caddesi'nde, Reşid Efendi Hanı'nda daire-i mahsusa / Telefon: İstanbul: 3042 / Abone şartları: Seneliği 250, altı aylığı 125 kuruştur. Memalik-i Ecnebiyye için seneliği 500 altı aylığı 250 kuruştur"

Bu sayının arka kapağında ise "Müdür-i Mesul: Orhan Seyfi / Cumhuriyet Matbaası" ibaresi bulunmaktadır. Derginin herhangi bir sayısında içindekiler bölümü yapılmamıştır. On altı sayfalık baskılarla çıkan dergi ön ve arka kapaklarında daima, iç sayfalarında ise bazen renkli baskı kullanmıştır. İsmi hakını veren Resimli Dünya, her sayısında pek çok resim ve fotoğraf bulundurmaktadır. Öyle ki resim veya fotoğraf bulunmayan sayfa sayısı çok azdır. Derginin ressamlığını ise ünlü karikatürist Cemal Nadir Güler yapmaktadır. Derginin yazar veya ressam kadrosu hakkında doğrudan bir bilgi yer almamaktadır ancak "Bisikletle Devr-i Alem" başlıklı yazıda bisikletle dünya turu yapan bir gezginin dergi idarehanesine uğraması konu edilmiş ve bu yazıda "İdarehanemizi ziyareti esnasında (Elyaşek) bize

bunları anlatırken ressamımız Cemal Nadir Bey de seyyahın küçük bir karikatürünü çizmeği unutmadı” (5 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 10, s. 6) denmiştir. Aynı zamanda derginin arka kapaklarında bulunan “Efruz Bey’in Devr-i Âlem Seyahati” başlıklı çizgi öykü de dergideki diğer resimler gibi ona aittir.

Efruz Bey karakteri ileride Cemal Nadir Güler’in 17 Ağustos 1929 tarihinde Akşam gazetesinde çizmeye başladığı ve ilk Türk bant çizgi roman karakteri sayılan “Amcabey” karakterine öncül olacaktır (Yücebaş, 1955). Efruz Bey karakter itibarıyla sakar, şanssız, iyi kalpli ama uyanık geçinen aynı zamanda tembel mizaçlıdır. Karikatürlerin çoğunda konuşma balonu kullanılmamış, resim altı yazısı tercih edilmiştir. Dergide yer alan karikatürlerde çocuklar yaramaz ve hazır cevap olarak tasvir edilmiştir. Haylazlıkla yakalanmaya çalışılan komedi unsuru kendisini pek çok karikatürde göstermektedir. Çocuklar ve büyükler arasındaki iletişim gençlerin dalgacı, umursamaz cevaplarıyla son bulmaktadır. Bu özelliklere sahip karikatürlere dair bazı örnekler şunlardır:

[Alim büyük peder- (Dalgın) On altı. Zait yirmi.. Müsavi otuz altı!!.
Çocuk –Büyükbaba, bırak da pantolonumu giyeyim bari?!.]

[Anne – Yine neye suratını
asıyorsun?
Çocuk – Hasta olan
muallimimiz...
-E?.. Ne oldu, öldü mü?
-Hayır anne hayır!. İyi olmuş

[Muallim –Biz insanların
maymun neslinden geldiğimiz
doğrudur. İnsanlar tek mil ede
ede bugünkü hale gelmiştir.
Talebe –Siz bizden büyük
olduğunuz için maymunlara
daha çok benzersiniz değil mi
efendim?]

Derginin genel baskı düzeni üçüncü sayıdan itibaren kalıplaşmış ve belli köşeler, belli sayfalarda yayımlanmaya başlamıştır. Bunlardan “Resimli Dünya’nın İcatlarından” köşesi ikinci sayfada, “Resimli Hikaye” beşinci sayfada, “Olmuş Vakalardan” da sekizinci ve dokuzuncu sayfalarda yer almışlardır. Bunların dışındaki köşeler ise genellikle belli bir sayfada yayımlanmamış ve derginin o sayısındaki düzene göre yer bulmuştur. Sıklıkla bir sayfada tek bir metin bulunduran dergi, “Bu Yaz Kutba Seyahat Var!” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 13) haber metni ve “Kristof Kolomb” (2 Nisan, 1340 - 1925, Sayı 18, s. 3) olay yazısında metni bölmüş ve “mabadi” ibaresi ile metnin kalan bölümü oraya yazılmıştır.

Derginin genel yayın içeriği ise oldukça çeşitlidir. Genellikle dünyadan haberler vermeyi tercih eden derginin içinde “Dünyada olup biten şeyleri Resimli Dünya haber verir” (12 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 11, s. 12) şeklindeki yazı da bunun derginin yayım politikası olarak tercih edildiğini gösterir. Özellikle Amerika’yla ilgili pek çok haber bulunmaktadır. Amerika’da yapılan yeni keşifler ve ilerlemeler bunların odak noktasını oluşturmaktadır. Pek çok haberde dünyanın en ileri devleti ve Yeni Dünya olarak bahsi geçen Amerika, bazı yazılarda örnek alınması gereken bir memleket olarak gösterilmiştir. Pek çok yazıda da garabet meraklısı olarak nitelendirilen Amerikalılar da yazılara konu olmuştur. Derginin Amerika dışında özellikle Avrupa ve orada gerçekleşen olaylarla ilgili pek çok yazısı bulunmaktadır. Özellikle ilerlemenin ve tuhaf olayların konu alındığı yazılarda Amerika gibi Avrupa da ileri bir medeniyet timsali olarak gösterilmektedir. Resimli Dünya’nın Avrupa ve

Amerika medeniyetini örnek gösterdiği bir diğer yer de derginin arka kapağında bulunan “Efruz Bey’in Devri Alem Seyahati” adlı çizgi öyküdür. Derginin çocukların eğlence ve merak duygularını karşılamak amacıyla konu edindiği ülkelerden biri de Hindistan’dır. Bu ülkedeki hayvanlar ve insanların yaşayışları, o dönem İngiliz sömürgesi konumunda olan ülkeden gelen bazı İngiliz subaylarının anlattığı olaylar anlatılmaktadır. Hindistan gibi Çin ve Japonya da bahsi sıkça geçen ülkelerdendir. Bu ülkelere yaklaşım ise genellikle oryantalist bakış açısı çerçevesinde olmuştur. Buna göre Hindistan çeşitli egzotik hayvanların avlandığı bir 38 macera diyarı, Çin ise çok ilginç adetlerin olduğu bambaşka bir âlemdir. “Çin’de Kurdeleciler Buhran İçinde!..” (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 4, s.11) adlı yazı buna örnek teşkil eder. Bunlar dışında diğer dünya ülkeleri ve burada meydana gelen olaylarla ilgili bilgiler, sıkça dergi sayfalarında yer bulurlar. Dergide bu ülkelerle ilgili pek çok istatistikî veri de bulunmaktadır. Bu tarz bilgiler özellikle derginin “Küçük Şeyler”, “Faideli Malumat” ve “Faideli Şeyler” adlı bölümlerinde yer almaktadır. Bu köşelerde en uzun ömürlü hayvanın hangisi olduğu, en büyük adanın neresi olduğu yahut dünya ülkelerinin nüfusları gibi eğlendirici bilgiler yer almaktadır. Bu köşelerin dışında da derginin içeriğini genellikle bu tarz bilgiler oluşturmaktadır.

Hayvanlar ve hayvan sevgisi derginin diğer bir içerik kaynağıdır. “Resimli Dünyanın Hayvanat Müzesi” başlıklı köşede her hafta başka bir hayvan tanıtılmaktadır. Bu hayvanlar fotoğraflarıyla birlikte tanıtılmakta ve nerede, nasıl yaşadıklarından kısaca bahsedilmektedir. Bu köşenin dışında da derginin muhtelif yerlerinde ilginç hayvan haberleri veya fotoğrafları yer almaktadır. Fotoğraflarda özellikle çocukların hayvanlarla olan münasebetlerinin kaydedildiği anlar tercih edilmiştir. Bunun hayvan sevgisi aşlamak için bir araç olduğu düşünülebilir. Çizilen karikatürlerde de hayvanlarla çocukların birlikte yaşadıkları maceralar yer almaktadır. Pek çok tahkiyeli metinde ise hayvanlarla yaşanan maceralar aktarılmaktadır. Bunların birçoğunu “Olmuş Vakalardan” adlı köşedeki öyküler teşkil etmektedir. Ancak bu hikayelerdeki hayvanlar hemen hemen hep av sahnelerinde karşılaşılan hayvanlardır ve onlardan genellikle “canavar”, “düşman” şeklinde bahsedilir. “Hindistan’da Bir Facia!..” (19 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 12, s. 8-9) adlı hikayede “Hint’in müthiş canavarları hakkında yerlilerden iyice malumat almıştık.” denmektedir ve burada bahsedilen vahşi maymunlardır. Bahsi geçen av öyküleri çeşitli takma isimler altında kaleme alınmıştır. Üç sayıda “Avcı”, on bir sayıda ise “Hacı Baba” takma isimleri kullanılmaktadır.

Resimli Dünya’nın dünyaya dair haber kaynakları ise genellikle yabancı dergi ve gazetelerdir. Pek çok haber metninde haber kaynağı olarak İngiliz veya Amerikan gazeteleri kullanılmıştır. Bunların dışında pek çok metinde de haber kaynağı doğrudan belirtilmez. “Aldığımız haberler” veya “duyumlara göre” şeklinde kaynaklı haberler sıkça yer alır. Av öykülerinden sonra tahkiyeli metinlerde en fazla yer alan tema seyahat ve keşiftir. Seyahat ve keşfe özendirilen bu yazılarda genellikle dünyanın gidilmesi 39 zor yerlerine seyahat eden insanların maceraları konu edilmektedir. “Bu Yaz Kutba Seyahat Var!” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s.

13) gibi pek çok haber metni de dünyadan çeşitli seyyahların düzenlediği keşif yolculuklarını ele almaktadır. Dünya haberlerinin dışında ülkemize dair yer alan haber veya metinler oldukça azdır. Dergideki haber yazılarının konularının hemen hepsini dünyada gerçekleşen olaylar teşkil etmektedir. “Anadolu’da Bahar” (16 Nisan, 1340 - 1925, Sayı 20, s. 12) ve “Sıhhat Dağı” (29 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 9, s. 11) metinleri dışında dergide ülkemize dair bir yazı yok gibidir. Bu metinlerde de Anadolu’daki doğal güzelliklerin kıymetine değinilmektedir. Diğer bazı yazılarda ise dolaylı olarak ülkemiz adına tespitlerde bulunulmaktadır. Yeni kurulan cumhuriyetin gelişmesi için neler yapılması gerektiği, başka ülkelerden örnek gösterilerek verilmektedir. Örneğin “Çalışkan Bir Millet’in Çalışkan Çocukları!” (12 Mart, 1340 - 1925, Sayı 15, s. 7) adlı yazıda “İşte biz Türkler Asya’nın bu müstesna milletinden ibret alıp memleketimizi şark-ı karibin yeni bir Japonya’sı haline koymalıyız.” denerek fotoğraftaki Japon çocukları örnek gösterilmektedir. Resimli Dünya, çocukların hoş zaman geçirmeleri ve zihinsel gelişimleri için çeşitli bulmacalara da sayfalarında yer vermiştir.

Dergide her sayıda çeşitli bulmacalar ve bilmeceler yer almaktadır. Bunlardan birçoğu resimlidir. Dergide bunların haricinde son sayılarda kare bulmacalar da yer almıştır. Derginin bu bilmecelerin çözümleri için yaptığı bir müsabaka da söz konusudur. Müsabakaya katılım için yayımlanan bilmecelerin çözümlerinin okunaklı bir şekilde dergi idarehanesine gönderilmesi istenmiştir. İki seri halinde gerçekleşen yarışma sonucu kazananların isimleri ve adresleri, beşinci sayıdan itibaren yayımlanmıştır. Bu isim ve adreslere bakıldığında derginin hem kız hem erkek çocuklara hitap ettiği ve Anadolu’nun çeşitli yerlerinden katılım olduğu görülür. Derginin “Müşköllere Cevap” köşesi ise son üç sayıda yer bulmuş okuyucu mektuplarına cevap veren bir bölümdür. Burada okuyucu çocuklardan gelen çeşitli sorulara cevaplar verilmiş, nasihatlerde bulunulmuştur. Sorular genellikle öğrenim hayatı ve sağlıkla ilgilidir. Bunların dışında evcil hayvanına isim bulmakta güçlük çeken veya korkaklıktan yakınan çocukların da bu konularda tavsiyeler aldıkları görülür. Sorulara tam olarak kimin cevap verdiği bilinmemektedir. Yirminci sayıda bu köşeyi kaleme alan kişi “Ağa Baba” takma adını kullanmıştır.

Resimli Dünya’nın dili sade ve açık olarak nitelendirilebilir. Özellikle tahkiyeli metinlerde açık ve anlaşılır bir dil tercih edilmiştir. Dergide yer alan yazılarda genellikle okuyucuyla konuşuyormuş hissi verilmektedir. Pek çok yazıda “hiç merak ettiniz mi?” (19 Şubat, 1340 - 1925, Sayı 12, s. 6) ya da “kabul edersiniz değil mi?” (5 Mart, 1340 - 1925, Sayı 14, s. 3) gibi okuyucuya söz açıcı veya onaylatıcı sorular yöneltilmiştir. Derginin çocukların arkadaşı olma iddiasına katkıda bulunan bu tutum, çocukların dergiye yakınlık hissetmesini kolaylaştırmaktadır. “Çocukların En İstifadeli, En Sevimli Arkadaşı; Ailelerin En Eğlenceli Gazetesi: Resimli Dünya’dır!” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 2) veya derginin eksik nüshalarının idarehaneden temin edilebileceğini belirten ilandaki “Size en samimi arkadaş, Resimli Dünya’dır.” (19 Mart, 1340 - 1925, Sayı 16, s. 15) yazısı derginin çocuklar tarafından bir arkadaş gibi algılanma isteğini göstermektedir. Yazım ve noktalama konusunda ise Resimli

Dünya’da belli bir kural ve kaidenin izlendiği söylenemez. Dönemin imla anlayışına uygun olarak aynı kelimenin derginin pek çok farklı yerinde, başka şekilde yazıldığı görülmektedir. Noktalamada da belli bir kural takip edilmemiştir. Soru işareti kullanımından örnek verecek olursak bir soru anlamı olmayan cümlelerde soru işareti kullanıldığı görülmüştür. “Ne çare ben de anayım?!..” (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 5, s. 10), “Büyükbaba, bırak da pantolonumu giyeyim bari?!.” (12 Mart, 1340 - 1925, Sayı 15, s. 1) gibi örneklerde bu görülmektedir. Bunun dışında noktanın kullanımında da belli bir kaide görülmemektedir. Ünlem işaretinden sonra nokta ve dört nokta gibi farklı kullanımlar göze çarpmaktadır. Pek çok cümlenin sonunda ise nokta koyulmamıştır. Yirmi birinci sayıdan sonra Resimli Dünya, çocuk dergisi olmaktan çıkıp güncel bir halk gazetesi halini almıştır. Bu karar şöyle ilan edilmiştir:

“Şimdiye kadar yalnız küçük kâr’ilerimiz için mümkün olduğu kadar mütenevvi ve faideli bir çocuk gazetesi olarak neşrettiğimiz ‘Resimli Dünya’yı her taraftan izhar edilen rağbet üzerine badema herkesin merakla ve istifade ile okuyabileceği bir şekle sokuyoruz. 22’nci nüshadan itibaren ‘Resimli Dünya’ en muktedir muharrirlerin yardımıyla mükemmel bir halk gazetesi olarak intişar edecektir. Bu yeni şekilde çıkacak olan gazetemiz şimdiki faideli ve mütenevvi münderecatını muhafaza edeceği gibi herkesin büyük bir merakla takip edeceği mevzuları da neşre başlayacaktır. Tarihin sinesine gömülmüş ibretimiz vakainin en meraklıları kâr’ilerimizin nazar-ı istifadesine arz edilecektir. Günün vukuatına dair en mükemmel fotoğrafları en mevsuk malumatı neşredeceğiz. Garp âliminin harika amiz terakkiyatını adım adım takip edeceğiz. Hasılı bütün kâr’ilerimizin istifadelerini mucip olarak, lezzetle, merakla, heyecanla okuyacak zengin bir münderecat ile ‘Resimli Dünya’ memleketimizin yegane mükemmel halk gazetesi olacaktır. Abonelerimize kema-fi’s sabık irsalatta devam edeceğiz. Gazetemizin fiyatı (5) kuruş olacak ve kema-fi’s sabık perşembe günleri intişar edecektir.” (16 Nisan, 1340 - 1925, Sayı 20, s. 2)

Resimli Dünya içerisinde kendisine en az yer bulan tür olan manzum metinler, şiirler ve manzum öyküler olarak iki başlık altında değerlendirilebilir. Resimli Dünya’da bulunan şiirlerin yarısına yakını Orhan Seyfi tarafından kaleme alınmıştır. Bu şiirler sırasıyla şunlardır: Yetim Çocuk (11 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 2, s. 7), Küçük İrmak (18 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 3, s. 3), Kadın – Erkek (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 4, s. 12), Bebeğim! (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 5, s. 10), Gece (8 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 6, s. 4), İki Keçi (15 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 7, s. 6). Bu şiirlerin dışında bir de Seraceddin tarafından yazılan manzum öyküler bulunmaktadır. Bunların da sırasıyla isimleri şunlardır: Köylünün Cevabı (18 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 3, s. 11), Maymunla Sihirbaz Feneri (25 Kanun-u Evvel, 1340 - 1924, Sayı 4, s. 7), Vezir ile Sepetçi (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 5, s. 12), Şeyhimle Ben (8 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 6, s. 13), Balıkçıl (29 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Sayı 9, s. 4). Dergide ayrıca bi adet de marş yer almaktadır. Kayseri Lisesinin Marşı (11 Kanun-u Evvel,

1340 - 1924, Sayı 2, s. 11) adıyla yer alan bu marş Ruhsar Hüsnü Hanım tarafından bestelenmiştir. Dergideki şiirlerde genel olarak çocuk duygu dünyası yansıtılmaktadır. "Yetim Çocuk" şiirinde yetim kalmış bir çocuğun duygu hali ve içine düştüğü yalnızlıktan vatani anne bilerek kurtuluşu anlatılmaktadır. "Bebeğim" şiiri de çocuk gözüyle oyuncak bir bebeğin nasıl algılandığı aktarılmıştır. Aynı şekilde "Gece" şiirinde de şair, bir çocuğun annesine duyduğu sevgiyi göstererek çocuklara kendi ebeveynlerine duydukları sevginin bir resmini çizmektedir. Çocuklara gerekli değerlerin kazandırılmasında etkili bir rolü olan şiirlerden bu açıdan da faydalanılmıştır. Dergide yer alan şiirlerin hemen hepsinde verilmek istenen bir ahlaki değer bulunmaktadır. "İki Keçi" şiirinde gereksiz inatçılığın zararları, "Balıkçıl" şiirinde aza kanaat etmenin fazileti anlatılmaktadır. "Vezir ile Sepetçi" şiiri ise çalışarak bir şeyler elde etmenin kıymetini göstermektedir. Dergideki tek marş olan "Kayseri Lisesinin Marşı"nda ise yeni kurulan cumhuriyetin gençler tarafından idame ettirileceği belirtilmektedir. Vatan ve cumhuriyet sevgisinin, çalışkanlığın konu edildiği marşta: "... Cehalet boğulacak, ilim ve fen yaşayacak! Güçlüyüz, kuvvetliyiz, imanlıyız hepimiz, Yaşasın genç Türkiye! Yaşasın mektebimiz! ..." Dizeleriyle yeni kurulan ülkenin gücü olarak genç nesil gösterilmektedir. Resimli Dünya'da bulunan bütün şiirler hece ölçüsüyle yazılmıştır. Bu şiirlerde kullanılan dil genellikle sadedir. Sadece "Maymunla Sihirbaz Feneri" ve "Şeyhimle Ben" şiirlerinde nispeten ağır bir dil kullanılmış, fazlaca yabancı kelime yer almıştır.

Sonuç

Resimli Dünya Dergisi yayınladığı 21 sayı boyunca küçük okuyucuları için faydalı olmayı ilke edinmiştir. Bunu sık sık sayfalarında dile getiren derginin sahip olduğu metinler çocukların hayal dünyasını zenginleştirecek pek çok macera, gizem ve ilginç haberle de doludur. Günümüz çocuk dergilerinde de sıkça gördüğümüz bu özellik, çocukların hayalperest zihin dünyasına hitap etmesi açısından etkili bir yoldur. Bahsi geçen heyecanlı metinler (öyküler, haberler, gezi yazıları), hayal gücü ile yepyeni ufuklar açabilecek olan çocuk zekasının destekleyicisidir. Özellikle genç bir cumhuriyetin yeni yetişen çocukları için bu türden bir yardım oldukça elzemdir. Büyük bir savaş ve kuşatmadan çıkmış, birçok yokluk görmüş bu memleketin çocuklarının dünyaya, hayata, geleceğe dair inançlarının bu umut dolu haber ve diğer yazılarla desteklenmesi büyük bir ihtiyaçtır. Resimli Dünya da bu ihtiyacın karşılanması için çaba sarf etmiş önemli bir yayındır.

Kaynaklar

Baş, B. (2006). *1985-2005 Yılları Arasında Çocuk Edebiyatı Sahasında Yazılmış Tahkiyeli Metinlerin Söz Varlığı Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi, Ankara.

Erbay, N . (2014). Hayriyye-î Nâbi, Lutfiyye Ve Telemak Aynı Yüzyılların Farklı Kültürlerinden Çocuklara Ortak Nasihatler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* ,0(51) , 171-185.

Erğın, Z. (2014). *Resimli Dünya dergisinin incelenmesi (İnceleme- tahlili fihrist- seçme metinler) (1924-1926) (1 – 40)*. Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gerçek, S. N. (1931). *Türk Gazeteciliği*. Devlet Matbaası, İstanbul.

Güleç, H. Ç., Geçgel, H. (2006). *Çocuk Edebiyatı*. Kök Yayıncılık, Ankara.

Gürel, Z., Temizyürek, F., Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Öncü Kitap, Ankara

İNAN, R. (2016). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Gençlik Süreli Yayınları. *Journal Of International Social Research*, 9(43).

Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Kür, İ. (1991). *Türkiye'de Süreli Çocuk Yayınları*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayını.

Noakes, R. (2004). *The Boy's Own Paper And Late-Victorian Juvenile Magazines*. Cambridge University Press.

Oğuzkan, A. F. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Anı Yayıncılık, Ankara.

Okay, C. (1999). *Eski Harfli Çocuk Dergileri*. Kitabevi, İstanbul.

Öğüt, N. (2006). *Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Yeni Yol Dergisinin Çocuk Eğitimindeki İşlevi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Parris, B. (2003). Difficult Sympathy In The Reconstruction-Era Animal Stories Of Our Young Folks. *Children's Literature* 31, 25-49. Doi:10.1353/Chl.2003.0014.

Silverman, D. (2018). *Nitel Verileri Yorumlama*. Pegem Akademi, Ankara.

Süzcün, İ. (2013). *Resimli Dünya Mecmuasının sistematik incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Şimşek, T. (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Rengarenk Yayınları, Ankara.

Şirin, M. R. (2000). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*. Çocuk Vakfı, İstanbul.

Temizyürek, F., Şahbaz, N. K., Gürel, Z. (2016). *Çocuk Edebiyatı*. Pegem Akademi, Ankara.

Tüfekçi-Can, D. (2014). *Çocuk Edebiyatı Kuramsal Yaklaşım*. Eğitim Kitabevi, Konya.

Yalçın, A., Aytaş, G. (2008). *Çocuk Edebiyatı*. Akçağ Yayınları, Ankara.

Yılar, Ö., Turan L., Vd. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.

Yıldırım, İ. O. (2013). *Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Resimli Dünya Dergisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yücebaş, H. (1955). *Cemal Nadir Ve Amcabey*. Dizerkonca Matbaası, İstanbul.

Ek

Resimli Dünya Dergisi'ndeki Metinlerin Listesi

Sayı 1 (4 Kanun-ı Evvel, 1340 / 1924, s. 1-16)

Canlı Kürk (s. 2), (Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Hocanın Leyleği (s. 3), Kırk Bin Pire Bir Arada! (s. 3), Hizmetçi Akı! (s. 3), Harem Ağalarının Firarı (s. 4), Eczacı İle Kitapçı (s. 4), Andamanlılar (s. 5), Ne Kara Ne Deniz (s. 6), Akıllı Deli (s. 6), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 7), Herkes Başkasını Kendi Gibi Bilirmiş (s. 7), Bir Ayı Avı Hikayesi (s. 8-11), Kedi Merakı (s. 11), Tilki İle Ayı (s. 11), Canlı Barometre (s. 11), Karıncalar (s. 12), Ah Şu Dişçiler!(s. 13), Selim Sırrı Bey Futbol Hakkında Bize Neler Söyledi? (s. 14), Müsabakamıza Dair İzahat (s. 15), Afiyet Olsun! (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16).

Sayı 2 (11 Kanun-ı Evvel, 1340 / 1924, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından: Otomobil Meraklısı Kâr'ilerimize (s. 2), Lügat Kitaplarının Yararlılığı! (s. 2), Deliler Mecmua Çıkıyor!(s. 3), Dünya'nın En Ufak Lokomotif!(s. 3), Yamyamlar Eğleniyor!(s. 4-6), Yelkenli Bisiklet (s. 6), Dünyanın En Eski Gazetesi (s. 6), Ters Taraftan Başlama! (s. 6), Yetim Çocuk (s. 7), Kendini Nasıl Tanıtmış (s. 7), Fena Mazeret Değil!..(s. 7), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 7), Boanın Uyanışı (s. 8-10), O Bilir Değil Mi Ya! (s. 10), Örümcek (s. 11), Kayseri Lisesinin Marşı (s. 11), Cenk Hayvanları (s. 12), Çok Yaşayan Hayvanlar (s. 13), Gayet Makul!(s. 14), 10 Bin Senelik Ağaç (s. 14), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 14), Müsabakamıza Dair İzahat (s. 15), Bilmece Hakkında İzahat: (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 3 (18 Kanun-ı Evvel, 1340 / 1924, s. 1-16)

Komünizm (s. 2), İyi Usul (s. 2), Korkusuz (s. 2), Dadılık Eden Bir Köpek!(s. 3), Küçük İrmak (s. 3), Debdebe!..(s. 3), Futbolculara Müjde!(s. 3), Canlı Kürkler Çoğalıyor!(s. 4), Canavarlara Kurban Gidenler (s. 4), Cenk Hayvanları (s. 6), Yetmiş Sene Yaşayanlar (s. 7), Olmuş Vakalardan: Ahrete Gidip Gelen Adam (s. 8-10), Arılar (s. 10), Son Arzu!(s. 11), Köylünün Cevabı (s. 11), On Kişilik Bisiklet (s. 11), Sinema Ve Spor (s. 12), Acayip Hayvanlar!(s. 12), Ne Günlere Kaldık!..(s. 13), Sebebi Ne İmiş!(s. 13), Devekuşunun Yumurtası (s. 13), Hayvanları Deniz Tutar Mı?(s. 13), Müsabakamıza Dair (s. 14), Resimli Dünya'yı Beğeniyor Musunuz?(s. 14), Erkek Kadın Farkı (s. 14), Mesut Bir Seyis (s. 14), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Alem Seyahati (s. 16)

Sayı 4 (25 Kanun-ı Evvel, 1340 / 1924, s. 1-16)

Resimli Dünyanın İcatlarından (s. 2), Pekmez (s. 2), Bakkal İle Müşteri Arasında (s. 2), Orang-ıtanın Vatanı (s. 3), Zavallı Zengin Çocukları (s. 4), Şirin Bir Yavru (s. 4), Gülmek İnsanlara Mı Mahsustur? (s. 6), Maymunla Sihirbaz Feneri (s. 7), Olmuş Vakalardan: Resmini Yaptıran Ölü!..(s. 8), Tayyareden Atlıyorlar!(s. 9), Hayvanlar Yuvalarını Nasıl Bulurlar?(s. 10), Çin'de Kurdeleciler Buhran İçinde!..(s. 11), Çin'de Hekimlik Ne Halde?(s. 12), "Küçüklerin Kitabı"ndan (s. 12), Kıymetli ve

Nadir Şeyler (s. 12), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 13), Devr-i Âlem (s. 13), Amerika'da Mektepliler Taahhüdü (s. 13), İstikbalde İnsan Nasıl Olacak?(s. 13), Müsabakamıza Dair İzahat (s. 14), Güzel Sözler (s. 14), Kedi Yerine (s. 14), Faideli Malumat (s. 15), Su İçmemiş Hayvanat (s. 15), Baston Şeklinde Süt (s. 15), Matem Alameti (s. 15), Balinanın Dili (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Türkiye İdman Mecmuası (s. 15), Tecrid (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 5 (1 Kanun-ı Sani, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Âmalar Mektebi (s. 3), Faideli Malumat (s. 4), Nasıl Zayıflamalı? (s. 6), Nasıl Şişmanlamalı?(s. 7), Küçük Şeyler (s. 7), Olmuş Vakalardan: Gemiye İdare Eden Hayalet!..(s. 8-9), "Küçüklerin Kitabı"ndan: Bebeğim! (s. 10), Arzla Güneşin Mesafesi (s. 10), Kekliklerin Hilesi (s. 10), Baba İle Oğlu Arasında: (s. 10), Vezir İle Sepetçi (s. 12), Çin'deki Saatler (s. 12), Sıhhi Malumat (s. 12), Amcanın Hikayesi (s. 13), En Eski Banknot (s. 13), Tabancanın da Modası Geçer (s. 13), Her Hafta On Sıhhi Nasihat (s. 14), İki Valide Arasında (s. 14), Dünyanın En Geniş Caddeleri Dünyanın En Geniş Caddeleri (s. 14), Müsabakamıza Dair (s. 15), Hayvanların Müddet-İ Hayatı (s. 15), Dünyanın En Yüksek Merdiveni (s. 15), Kadınların Gazeteleri (s. 15), Kanburlar Memleketi (s. 15), İnsanın Kemikleri (s. 15), Kâr'ilerimize (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 6 (8 Kanun-ı Sani, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Sokak Çocukları (s. 3), "Küçüklerin Kitabı"ndan: Gece (s. 4), Amerika'da Gizli Cemiyetleri (s. 4), Hayvanlar Birbirlerini Yerler Mi? (s. 4), Kaplan Avı Dünyanın En Heyecanlı Sporudur (s. 6), Elektrikle Balina Avı (s. 7), Olmuş Vakalardan: Maymunların Elinde... (s. 8-9), "Eyfel" Kulesinin Papucu Dama Atılacak (s. 10), Tehlikeli Bir Spor (s. 11), Küçük Şeyler Terzi Kuşu (s. 11), Küçük Tenbel (s. 11), Baba İle Oğlu Arasında (s. 11), Dünyanın En Büyük Adaları (s. 11), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 12), Faideli Malumat (s. 12), Hayvanların Zekası (s. 12), Fransa'da Ne Kadar Köpek Var?(s. 12), Mesut Bir Köpek (s. 12), Şeyhimle Ben (s. 13), Piyano Ağacı (s. 13), İlk Nüşamızdaki Müsabakaların Neticesi (s. 13-14), Filler Nasıl Yüzer? (s. 15), Hasta İle Doktor Arasında: (s. 15), Zümrüt Papağan (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 7 (15 Kanun-ı Sani, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Sanki İnsan (s. 2), Sinemada Çocuk Artistler (s. 3), Sumatra'da Kap Kacak Masrafı Yok..(s. 3), Küçük Aliye Hırsızlığa Nasıl Tövbe Etti?(s. 4), Dünyanın En Büyük Çiçeği (s. 5), "Küçüklerin Kitabı"ndan: İki Keçi (s. 6), Yeni Bir Alamet!(s. 6), Hindistan'da Üfürükçüler (s. 6), Amerikan Ormanlarında Canavarların Bir Avı (s. 7), Olmuş Vakalardan: Bir Aslan Avı (s. 8-10), Biraz Da Coğrafya: Dünyanın En Yüksek Dağları (s. 10), Çok Yaşamak İçin... (s. 10), Her Hafta On Sıhhi Nasihat (s. 11), Dünyadaki Hayvanlar (s. 11), Resim Sergisi:

Çocuk Ve Dünya (s. 11-12), Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi: Yaban Merkebi (Zebra)(s. 13), İkinci Nüshamızdaki Müsabakalarımızın Neticesi (s. 13-14), Hesap Oyunları (s. 15), Kâr'ilerimize (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 8 (22 Kanun-ı Sani, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından: Harikalar Harikası Bir Kuvvet!(s. 2), Denizde Boğulmamak İçin (s. 3), Meşhur Kediler!(s. 3), Şöhret Yüzünden Kahraman (s. 4), Çifte Kumrular (s. 6), Perili İnek (s. 6), Veba Ve Karıncalar (s. 6), Olmuş Vakalardan: Gemici Kanunu (s. 8-10), Kızak Kaymak Kimlere Kaldı? Patinaj Yapan Maymun (s. 11), Kızlar Da Boksa Başlıyorlar!... (s. 11), Kâr'ilerimize (s. 12), Her Hafta On Sıhhi Nasihat (s. 12), Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi: Asya Devesi:(s. 13), Üçüncü Nüshamızdaki Müsabakanın Neticesi (s. 13-14), Bacada Bulunan Hazine! (s. 15), Dünyanın En Mesut Ayânı (s. 15), Mini Mini Bir Maymun! (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 9 (29 Kanun-ı Sani, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından: Tavşan Tuzağı!(s. 2), Amerika Müzelerinde Neler Var?(s. 3), Dünyanın En Meşhur Şelalesi: Niagara (s. 4), Balıkçıl (s. 4), Cankurtaran Güvercinler..(s. 5), Türk'ün Malı Yad Ellerde..(s. 5), Boksör Kanguru (s. 6), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 6), Tavuklar Ve Elektrik Ziyası (s. 6), En Küçük Gözlü Hayvan (s. 6), Olmuş Vakalardan: Uçurumu Aşarken!. (s. 8-9), Beyaz Başlı Kartal (s. 10), Sıhhat Dağı!(s. 11), Hayvanlar Padişahı (s. 12), Akıllı Çocuk (s. 12), Oruç Bozanlara(s. 12), İki Asır Evvel Röntgen(s. 12), Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi Mançuri Turnası(s. 13), Birinci Seri (4) Numerolu Müsabakasında Kazananlar(s. 13-14), Hacer- İ Semavi (s. 15), Tarihten Garabetler: Obur İmparator (s. 15), Bu Da Mı Ziyafet?(s. 15), Bu Da Aynı Cinsten (s. 15), Bir Obur Daha (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 10 (5 Şubat, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Görülmemiş Bir Mahlûk (s. 3-4), Giyotin Makinesi Neye Yarar? (s. 5), Eşek Arısı Ve Teyyarecilik (s. 5), Bazı Irkların Vasati Boyları (s. 5), Bisikletle Devr-i Alem (s. 5), Dünyanın En Yüksek Binalarından Bazıları (s. 6), Dans Eden Solucanlar (s. 6), Migal Denilen Müthiş Örümcek (s. 6), Mantar Mı, Mürekkep Okkası Mı?(s. 6), Siyamlıların Garip Adetleri (s. 7), Hint'in En Makbul Hayvanı (s. 7), Olmuş Vakalardan: Giyom Tel (s. 8-11), İlk İnsan Yamyamış! (s. 11), Çine Dair (s. 11), Amerika Milyarderlerinin Lüks Hayatı (s. 11), Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi (s. 13), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 13), Birinci Seri (5) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar (s. 13-14), El Sıkmanın Menşei Ne İmiş? (s. 15), Küçük "Teriyeler"ler... (s. 15), Çarın Debdebesi (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 11 (12 Şubat, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), 300 Yaşında 317 Kiloluk Madmazel (Helyo Trob)!(s. 3), Amerika'nın (Florida) Sahillerinde Yakalanan Bir Kaplumbağanın Şayan-ı Hayret Sergüzeşti... (s. 3), Faideli Bir Spor (s. 4), Dört Ayaklı Talebe (s. 4), Hayvanlar Son Demlerinde..(s. 4), Telsiz Telefon Ve Çocuklar (s. 5), Sümüklü Böceklerin Burnu (s. 5), Dipleri Cam Gemiler (s. 5), Telsiz Telgrafın Mühim Bir Faidesi (s. 5), Alpçilik Nedir? (s. 7), Dağlarda Gezmenin Zevk ve Tehlikeleri. Köpekler Nasıl İşe Yarıyor? (s. 7), Olmuş Vakalardan: Dervişin İlacı (s. 8-10), Aile (Velosipet)ji (s. 11), Resimli Dünya'nın Hayvan Müzesi (s. 11), Faideli Şeyler: Otomobillerden Çıkan Duman (s. 11), Kar İçinde Kalan Tren (s. 12), Eğlencelik!(s. 12), Uykusuzluğu Tedavi Eden Makine (s. 12), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 13), Birinci Seri (6) Numerolu Resim Müsabakasında Kazananlar(s. 13-14), Müsabakamıza Dair (s. 15), Okuyucularımıza (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmez (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 12 (19 Şubat, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Şayan-ı Hayret Bir Doktor! (s. 3), Pamuktan Evler (s. 3), Yalnız Ehlîlerden Mi İstifade Etmeli?(s. 4), Vaktiyle (s. 4), Nasıl Yürümelî?(s. 5), Kış Sporları (s. 5), Pelikanı Tanır Mısınız?(s. 5), Faideli Şeyler (s. 6), Meyvelerle Sebzelerin Vatanı (s. 6), Bir Haftalık Nafaka!(s. 6), Gülle Ağacı!(s. 6), Sinema Ve Kitapçılık (s. 6), Olmuş Vakalardan: Hindistan'da Bir Facia!...(s. 8-10), Doğru Söz! (s. 10), Gözyaşı Şişesi (s. 10), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 11), Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi (s. 11), Aksi Seda (s. 11), Bir Limonata İçin!(s. 12), İtibar (s. 12), Maden Kuyularının En Derini (s. 12), Boğmaca Öksürüğünün Tedavisi (s. 12), Şarkı Söyleyen Kumlar!(s. 12), Küre-î Arz Ne Zaman İnsanla Dolacak?(s. 13), Şehir İsimleri (s. 13), Eski Bir Şişe (s. 13), Bu Da Bir Tedavi!(s. 13), Muazzam Eserlerden... (s. 13), Yedi Değil Yetmiş!(s. 13), Çare-i Hal!(s. 13), Çocuk Akli (s. 13), Birinci Seri, (7) Resim Müsabakasında Kazananlar (s. 14), Daima Kapalı Tutulacak!(s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 13 (26 Şubat, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Küçük Tahsin'in Fes Macerası!(s. 3), Ata Yeni Bir Rakip Çıktı! (s. 5), Faideli Şeyler (s. 5), Balinanın Karnında Canlı Bir İnsan!(s. 6), Hazreti Yunus'tan Beri İlk Defa Görülmüş Bir Garabet... (s. 6), İnsan Kafası Avcıları!(s. 7), İptidai Bir Sandal (s. 7), Kağıttan Kereste (s. 7), Dünyanın En Uzun İsmi!(s. 7), Olmuş Vakalardan: (Alaska) Ovalarında!(s. 8-10), "Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi (s. 11), İki Arkadaş Arasında: (s. 11), Hanımla Hizmetçi Arasında: (s. 11), Salta! (s. 11), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 13), Ağababa'nın Nasihatleri (s. 13), Birinci Seri (8) Numerolu Resim Müsabakası Kazananlar.(s. 14), Müsabakamıza Dair.(s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 14 (5 Mart, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın İcatlarından (s. 2), Çok Kardeş Sever Misiniz?(s. 3), Kedi Kadar Uslu İki Kaplan!(s. 3), Hayvanlar Yavrularını Nasıl Taşırlar?(s. 4), Bir Pire Koleksiyonu (s. 5), Kadın Cesaretine Parlak Bir Misal!(s. 6), Olmuş Vakalardan: Memiş Kısık Ormanda! (s. 8-10), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 11), Küflü Yaprak Yiyen Karıncalar..(s. 12), "Resimli Dünya"nın Hayvanat Müzesi (s. 12), Birinci Seri 9 Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar (s. 14), Araba Yerine Kızak!..(s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Yeni Hilal(s. 15), Müsabakamıza Dair.(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 15 (12 Mart, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünyanın İcatlarından (s. 2), En Büyük.. En Uzun.. En Şişman!(s. 3), Hayvanların Kış Uykusu (s. 4), Oklahoma Şehrinde(s. 4), Kibrit Çöpüyle Oyun (s. 4), Lokomotifsiz Tren (s. 4), Faideli Şeyler (s. 6), Su Damlaları İle İşkence (s. 6), Meğer Balık Kavağa Çıkarmış! (s. 6), Çalışkan Bir Milletın Çalışkan Çocukları!(s. 7), Sinema Memleketi (s. 7), Olmuş Vakalardan: (Penguin)ler Kralı!(s. 8-10), Her Hafta 10 Sıhhi Nasihat (s. 11), "Resimli Dünya"nın Hayvanat Müzesi (s. 11), Kazandıklarımız! (s. 11), Ağababa'nın Nasihatleri (s. 11), Ufak Bir Hatadan Doğan Bir Hayır!(s. 12), Cerrahlık Eden Hayvanlar!..(s. 12), Kuşların Cesareti (s. 13), Bataryaya Meydan Okuyan Bir Keklik Anne (s. 13), Kaplumbağa Yarışı (s. 13), Gayet Sabırlı Bir Posta Müvezzii!(s. 13), Birinci Seri (10) Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar (s. 14), Okuyucularımıza (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Yeni Hilal(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 16 (19 Mart, 1340 / 1925, s. 1-16)

Çocukların En İstifadeli, En Sevimli Arkadaşı; Ailelerin En Eğlenceli Gazetesi: Resimli Dünya'dır!(s. 2), Hayvan Mı? Afet Mi?(s. 3), Kar Eğlencelerine Veda (s. 4), Resimli Dünya'nın Hayvanat Müzesi (s. 4), Heyecanlı Bir Ameliyat!(s. 4), Faideli Şeyler (s. 5), İnsanın Kalbi Nasıl Çalışır?(s. 5), Azmin Şiddeti (s. 6), Olmuş Vakalardan: Dört Ayaklı Hırsız! (s. 8-10), Kürre-î Arzda Ne Kadar Musevi Varmış! (s. 10), İki Kalpli Adam (s. 11), İnhicar Etmiş Bir Orman (s. 11), Hararolar (s. 11), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 13), Tok Misafir! (s. 13), Bu Yaz Kutba Seyahat Var! (s. 13), Birinci Seri (11) Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar(s. 14), Resimli Dünya (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Yeni Hilal(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 17 (26 Mart, 1340 / 1925, s. 2)

Beklediğiniz Gün Geldi!..(s. 2), Hindistan Ormanlarında Neler Oluyor?(s. 3), Yavuz Kütüphanesi (s. 5), "Resimli Dünya" (s. 5), Semadan Haberler!(s. 6), İnsan Kemiği Ticareti (s. 6), Olmuş Vakalar: Köpeğin Verdiği Ders! (s. 8-10), Sekiz Yaşında Bir Ressam (s. 11), Yeni Bir Sütun Açıyoruz! (s. 11), Küçük Bir Devr-i Alem Seyyahı (s. 11), Şayan-ı Hayret Bir Cüretkarlık!(s. 12), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 13), Ağababa'nın Nasihatleri (s. 13), Birinci Seri (12) Numarolu Resim Müsabakasında Kazananlar(s. 14), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Yeni Hilal(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 18 (2 Nisan, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya'nın Müsabakası (s. 2), Kristof Kolomb (s. 3), Kıymız Nedir?(s. 4), Faideli Şeyler (s. 5), Bir Fıkra:(s. 5), "Resimli Dünya"nın Hayvanat Müzesi:(s. 5), Asırlardan Beri Denizle Boğuşan Bir Memleket!(s. 6), Olmuş Vakalardan: Farelerin Esiri! (s. 8-10), Ağababa İle Torunları Arasında: (s. 10), Papağanın Musiki Dersi! (s. 10), Şimdiye Kadar Keşfedilmemiş Milletler (s. 10), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 12), Bir Nasihat (s. 12), Balıklar Dövüşür Mü?(s. 13), Küçük Süvariler (s. 13), Japonya'da İzdivaç (s. 13), Tahsil Gemisi!..(s. 14), Balon Avcılığı (s. 14), Amerika'yı Kaça Alırsınız?(s. 15), Dünyanın En Derin Maden Kuyuları (s. 15), Yavuz Kütüphanesi (s. 15), Resimli Dünya (s. 15), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi(s. 15), Yeni Hilal(s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 19 (9 Nisan, 1340 / 1925, s. 1-16)

Beklediğiniz Gün Geldi!..(s. 2), Son Moda Bir Mektep!(s. 3), Hayvan Tedavisine Dair Konferanslar!(s. 4), Bulgaristan'da Mart Ayı (s. 4), Elli Bin Harfli Bir Elifba!(s. 5), "Sakınan Göze Çöp Düşer!"(s. 6), Telsiz Telefonun Nimetlerinden (s. 7), Olmuş Vakalardan: Keramet!..(s. 8-10), Kuyruksuz Kediler (s. 11), "Resimli Dünya"nın Hayvanat Müzesi (s. 11), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 11), Hayırlı Ve Hayırsız Günler (s. 11), En Çok Cinayet İşleyen Bekarlar Mı Evliler Mi? (s. 11), Müşköllere Cevap (s. 13), Dünyada En Çok Lale İle Sümbül Yetiştiren Memleket (s. 13), Beyaz Balmumu Ağacı (s. 13), Garip Bir Tedbir (s. 13), Faideli Şeyler (s. 14), Kar Eğlencelerinden:(s. 14), Yavuz Kütüphanesi (s. 14), Ah Mübarek Kayısı Ah!(s. 14), Tarsus (s. 14), İkinci Seri (1) Numerolu Müsabakanın Neticesi(s. 15), Resimli Dünya'nın Müsabakası (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 20 (16 Nisan, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya (s. 2), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 3), Üvey Annelik Eden Bir Kedi!(s. 3), Spor Memleketi (s. 4), Japonya'da Yevmiyeler (s. 5), Hindistan Cevizlerinde Bulunan İnciler (s. 5), Otomobilcilik,(s. 5), Amerika'da Hizmetçi Kadınlarının Garip Sendikası (s. 5), Muganniler Ve Verem (s. 5), Hayvan Esircisi!(s. 6), Olmuş Vakalardan: Rusya'da Bir Esaret Macerası (s. 8-10), Mehtapta Yumurtlayana Kaplumbağalar! (s. 10), Dalgınlık (s. 10), Sandal Seyahatleri Moda Oldu (s. 10), Dünyanın En Büyük Sergisi (s. 11), Ağababa'nın Nasihatleri (s. 11), Müşköllere Cevap (s. 11), Anadolu'da Bahar (s. 12), Kışın Tavuklara Minnet Etmeyeceğiz!(s. 12), Yol Resimleri..(s. 12), Tayyare İle Harita..(s. 13), Resimli Dünya (s. 13), Avrupa'da Şimendüfer Yolculuğu (s. 13), Şekerden Daha Tatlı!(s. 14), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 14), Yavuz Kütüphanesi (s. 14), Yeni Hilal (s. 14), Ah Mübarek Kayısı Ah!(s. 14), İkinci Seri (2) Numerolu Müsabakada Kazananlar(s. 15), Resimli Dünya'nın Müsabakası (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati (s. 16)

Sayı 21 (23 Nisan, 1340 / 1925, s. 1-16)

Resimli Dünya (s. 2), Bizim Mecmua (s. 2), Tayyare Baskını!(s. 3), Korkunç Bir Müsabaka (s. 4), Heyecanlı Bir Gergedan Avı (s. 5), Gayet Ucuz Bir Panzehir (s. 5), Şemsiye Açan Maymun (s. 5), Büyük Şekil!..(s. 5), Zengin Münderecat!(s. 5), Yeni Bir

Tarz!(s. 5), Ağababanın Nasihatleri (s. 6), Müşküllere Cevap (s. 6), Her Hafta (10) Sıhhi Nasihat (s. 7), Olmuş Vakalardan: İnci Uğrunda... (s. 8-10), İtizar (s. 10), Mavi Tilki Ehlî Olabilir Mi? (s. 10), Sülfato Nereden Çıkar (s. 11), Cumhuriyet Kütüphanesi (s. 11), Kola (s. 11), Yavuz Kütüphanesi (s. 11), Doktor Cemal Bey'in Kuvvet Pekmezi (s. 11), Kaplanı Korkutan Adam!(s. 12), Hayvanların Yaşına Dair (s. 13), Ah Mübarek Kayısı Ah!(s. 13), İkinci Seri (3) Numarolu Müsabakada Kazananlar (s. 15), Resimli Dünya Müsabakası (s. 15), Efruz Bey'in Devr-i Âlem Seyahati(s. 16)

Extended Abstract

Introduction

Features of Children's Newspapers and Magazines

Children's magazines have a unique feature among children's literature products, which is that they are constantly published and up-to-date in a certain period of time. In this way, children's magazines have the feature of being a communication tool specially created for children. The most important feature that communication elements such as current news and articles should have is compliance with the development period. The content should include texts that take into account the mental, spiritual and physical development of the child and include up-to-date information. Children's imaginations should be developed by giving information about the progress of science and technology (Yalçın and Aytaş, 2010: 236-237). The current issues dealt with must also be truthful.

The texts should include topics such as universal values, homeland and human love. There should be no texts that could lead to pessimism, violence and hatred. The child should be encouraged to reflect and empathize with the world and humanity.

Children's magazines should have an entertaining quality as well as engaging children with daily life. Literary pleasure, which has an important place for children to acquire reading skills, should be fooled by entertaining texts. In addition to providing information, journals should have sufficient literary qualities (Gürel, Temiz, Şahbaz, 2007: 38).

Method

Problem Statement:What kind of features does Resimli Dünya, one of the old-letter children's magazines, have in terms of Turkish children's magazine publishing?

Limitations: In this study, among the children's magazines with old letters, a total of twenty-one issues of the magazine Resimli Dünya are discussed.

Research Model:The general survey model was used in the research. This method was preferred because the twenty-one issue of Resimli Dünya magazine, which was published in old letters, was discussed. Survey model is a research model that aims

to describe a past or present situation as it is and tries to define the subject, event or object in its own conditions (Karasar, 2007: 77).

Universe and Sample:The universe of this study is the children's magazines with old letters, and the sample is the texts in the Illustrated World Magazine, published in 1924 in Arabic alphabet.

Data Collection:In the study, the texts in the 21 issue of Resimli Dünya Magazine published in the style of a children's magazine between 1924-1925 were read by the researchers and notes were taken where necessary for data analysis.

Data Analysis:The document analysis method was used for the analysis of the texts read in the research. Document analysis is an analysis method in which texts are used as data sources. The data obtained from the texts can be a perfect data source even when the researcher is novice (Siverman, 2018: 378). The texts are rich in data and are mostly more accessible than other data sources. With their easy accessibility to textual data, they also provide an early start to data analysis.

Result and Discussion

The language of the Illustrated World can be described as plain and clear. A clear and understandable language is preferred, especially in narrative texts. In the articles in the magazine, the feeling of talking to the reader is generally felt. In many articles, "Have you ever wondered?" (February 19, 1340 - 1925, Issue 12, p. 6) or "you will accept it, right?" (March 5, 1340 - 1925, Issue 14, p. 3), clarifying or confirming questions were asked to the reader. This attitude, which contributes to the magazine's claim to be children's friends, makes it easier for children to feel close to the magazine. "The Most Useful, Cutest Friend of Children; Family's Most Fun Newspaper: Illustrated World! " (March 19, 1340 - 1925, No.16, p. 2) or in the advertisement stating that the missing copies of the magazine can be obtained from the administration, "You are the most sincere friend, Illustrated World." The article (March 19, 1340 - 1925, No.16, p. 15) shows the magazine's desire to be perceived by children as a friend. Regarding spelling and punctuation, it cannot be said that a certain rule and rule is followed in the Illustrated World. It is seen that the same word is written differently in many different parts of the journal, since the standard writing has not been formed yet. A certain rule is not followed in punctuation. If we give an example from the use of question marks, it is seen that question marks are used in sentences that do not have a question meaning. "What remedy should I remember?! .." (1 Kanun-u Sani, 1340 - 1925, Issue 5, p. 10), "Grandpa, let me put on my pants at least?!" This is seen in examples such as (March 12, 1340 - 1925, Issue 15, p. 1). Apart from this, there is no specific rule in the use of the point. After the exclamation point, different uses such as dots and four dots stand out. There is no period at the end of many sentences. After the twenty-first issue, Resimli Dünya ceased to be a children's magazine and became a current public newspaper.